

B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination
Oct/Nov - 2022 (OLD COURSE)
COST ACCOUNTING - 1(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-1 એક કોન્ટ્રાક્ટરે કોમર્સ કોલેજ માટે બિલ્ડીંગ બાંધવાનો કરાર રૂ. 6,00,000 માં લીધો અને તા.1લી, જાન્યુઆરી (20) 2022ના રોજ બાંધકામ શરૂ કર્યું. તા.31મી ડિસેમ્બર, 2022 સુધીના ખર્ચા નીચે મુજબ કર્યા છે.

વિગત	રકમ રૂ.
માલસામાનોન વપરાશ	1,50,000
સાંચા અને યંત્રો	70,000
મજૂરી	1,85,000
વહીવટી ખર્ચ	50,000
પરચુરણ ખર્ચાઓ	27,000

રૂ. 20,000 ની કિંમતે ખરીદ કરેલ સાંચા અને યંત્રો કામ લાગે તેવા ન હતા. આથી તરત જ રૂ. 3,000 ના નફે વેચી નાખ્યા. વર્ષ દરમિયાન તેને રૂ. 4,50,000 કે જે પ્રમાણિત કામની કિંમતના 90% હતા, તે મળ્યા. અને તા. 31-12-2022, ના દિવસે પ્રમાણિત નહીં કરેલા કામની કિંમત રૂ. 40,000 ની હતી. તે દિવસે માલનો સ્ટોક રૂ. 20,000 નો હતો અને સાંચા અને યંત્રો ની કિંમત રૂ.17,000 આંકી હતી.

તા.31-12-2022 સુધીના નફાની ગણતરી કરવા માટે તેણે અંદાજ કયો કે જાન્યુઆરી, 2023 માં કામ પૂર્ણ કરવા માટે બીજો વધુ ખર્ચ રૂ.33,000 નો થશે અને બાકી રહેલા સાંચા અને યંત્રો ની કિંમત રૂ. 15,000 થશે. અને પ્રમાણિત કરેલા કામની કિંમતનું જે પ્રમાણ કરાર ની કિંમત સાથે આવે તે પ્રમાણમાં પુરા કરારનો અંદાજ ચોખ્ખો નફો 2022 ના વર્ષના નફા-નુકસાન ખાતે લેવો.

તા.31-12- 2022,ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું કરાર ખાતું તૈયાર કરો અને જે નફો નફા-નુકસાન ખાતે જમા કરવાનો છે તેની ગણતરી કરી બતાવો.

અથવા

પ્રશ્ન-1 રાજ લિમિટેડ એક કરાર રૂ.17,50,000 માં લીધો હતો જે કરારની તારીખ 1-4-2020 હતી તારીખ 31-03-2021 ના રોજ નીચે મુજબ બાકીઓ હતી

વિગતો	રકમ રૂ.
માલ સ્ટોક	17,500
યંત્ર (ઘસારા બાદ)	37,500
ચૂકવવાનો બાકી પગાર	10,000
કરાર આપનારનું ખાતું	3,00,000
બિન પ્રમાણિત કામ	45,000
ચાલુ કામ (અનામત નફો)	25,000

2021-22 ના વર્ષ દરમિયાન માહિતી નીચે મુજબ છે:

વિગતો	રકમ રૂ.
મોકલેલ માલ	2,25,000
ચૂકવેલ પગાર	85,000
અન્ય પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	10,000
મોકલેલ ખાસ ચંત્ર (તા. 01-10-2021)	25,000
પરોક્ષ ખર્ચા	10,000
અન્ય ખર્ચા (જેમાં અન્ય કરારના રૂ.10,000 સામેલ છે)	25,000
સ્ટોર્સમાં માલ પરત	2,500
કરારના સ્થળથી ચોરાયેલ માલ	2,250
કરારની જગ્યાએ આગથી નાશ પામેલ ખાસ ચંત્ર (31-03-2022)	23,750

તારીખ 31-03-2022 ના રોજ બાકીઓ નીચે મુજબ હતી:

વિગતો	રકમ રૂ.
માલ સ્ટોક	7,500
ચૂકવવાનો બાકી પગાર	5,000
બીન પ્રમાણિત કામ	62,500
મળેલ રોકડ	5,00,000

દર વર્ષે પ્રમાણિત કામના 80% પ્રમાણે રાજ લિમિટેડને રોકડ મળે છે. ચંત્ર પર ઘટતી જતી બાકીની રીતે 10% ઘસારો ગણાય છે.

ઉપરોક્ત વિગતો પરથી 2021-2022 ના વર્ષ માટેનું કરાર ખાતુ તૈયાર કરો. નફો 2/3 મળેલ રોકડના ધોરણે નફા નુકસાન ખાતે લઈ જવાનો છે. તારીખ 31-03-2022 ના રોજ ચાલુ કામ ખાતાની બાકી પાકા સરવૈયામાં બતાવો.

પ્રશ્ન-2 રીયા લિમિટેડ કંપનીમાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો A, B, અને C છે. ઉપરાંત બે સેવા વિભાગો X અને Y છે. (20) માર્ચ, 2022 દરમિયાન ખર્ચની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	રકમ રૂ.
ભાડું - વેરા	76,000
વીજળી બતી	50,000
કેન્ટીન ખર્ચ	90,000
વીમો	30,000
પરોક્ષ મજૂરી	60,000
કામદાર રાજ્ય વીમા યોજનામાં ફાળો	25,000
ઘસારો	1,80,000
પાવર	2,25,000

અન્ય માહિતી:

	ઉત્પાદન વિભાગ	ઉત્પાદન વિભાગ	ઉત્પાદન વિભાગ	સેવા વિભાગ	સેવા વિભાગ
	A	B	C	X	Y
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	90,000	75,000	60,000	45,000	30,000
ચંત્ર ની કિંમત (રૂ.)	12,00,000	8,00,000	6,00,000	2,00,000	2,00,000
વીજળી પોઈન્ટ્સ	120	80	80	60	60
ચંત્રના હોર્સ પાવર	120	120	60	-	-
રોકેલી જગ્યા (ચો. ફૂટ)	1200	800	1000	400	400
કામદારોની સંખ્યા	100	120	80	40	20

સેવા વિભાગો X અને Y નો લાભ અન્ય વિભાગોએ નીચે મુજબના પ્રમાણમાં લીધો છે.

વિગત	A	B	C	X	Y
વિભાગ - X	20%	30%	30%	-	20%
વિભાગ - Y	30%	30%	30%	10%	-

તૈયાર કરો :

- (1) પરોક્ષ ખર્ચાની જુદા જુદા વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક.
- (2) સેવા વિભાગોના ખર્ચાની ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે છેવટની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક.

અથવા

પ્રશ્ન-2 રેશમા કંપની લિમિટેડને 'A' અને 'B' એમ બે ઉત્પાદન વિભાગો અને 'X', 'Y', અને 'Z' એમ ત્રણ સેવા વિભાગો છે. 31-03-2022 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષના આંકડા નીચે મુજબ મળ્યા છે.

શીરોપરી ખર્ચા:

વિગત	રકમ રૂ.
ભાડું અને વેરો	12,000
ચંત્રો નો વીમો	12,000
સામાન્ય ખર્ચ (ઉત્પાદન વિભાગ ને લગતા)	1,800
સ્ટોર્સના શીરોપરી ખર્ચા	1950
વીજળી બત્તી	2,700
પરોક્ષ મજૂરી	4,500
ચંત્રોનો ઘસારો	24,000

અન્ય માહિતી:

વિગતો		ઉત્પાદન વિભાગ	ઉત્પાદન વિભાગ	સેવા વિભાગ	સેવા વિભાગ	સેવા વિભાગ
	કુલ	A	B	X	Y	Z
પ્રત્યક્ષ માલસામાનનો વપરાશ રૂ.	19,500	9,000	10,500	-	-	-
પરોક્ષ માલ સામાનનો વપરાશ રૂ.	11,000	1,500	2,000	3,000	2,500	2,000
સીધી મજૂરી રૂ.	18,000	8,000	10,000	-	-	-
રોકેલી જગ્યા (ચો. મીટરમાં)	500	100	150	125	75	50
ચંત્રોની પડતર રૂ.	1,20,000	40,000	60,000	5,000	7,000	8,000
પાવર રૂ.	9,000	5,000	2,500	-	-	1,500
વીજળી પોઈન્ટ (સંખ્યા)	75	30	20	5	10	10

સેવા વિભાગોના ખર્ચા નીચે પ્રમાણે ફાળવવાના છે:

વિગત	A	B	X	Y	Z
X વિભાગ	30%	20%	-	20%	30%
Y વિભાગ	40%	30%	-	-	30%
Z વિભાગ	50%	50%	-	-	-

તૈયાર કરો :

(1) શિરોપરી ખર્ચાની જુદા જુદા વિભાગો વચ્ચે વહેંચણી દર્શાવતું પત્રક.

(2) સેવા વિભાગોના ખર્ચાની ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે છેવટની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક.

પ્રશ્ન-3 (A) એક કારખાનામાં અમર અકબર અને એન્થની ત્રણ કામદારો છે. એક જોબ તૈયાર કરવાનો પ્રમાણ સમય (10) 25 કલાક આપેલ છે. એક કલાકનો વેતન દર રૂ. 40 છે અમર તે કામ પૂરું કરવામાં 15 કલાક લે છે. અકબર તે કામ પૂરું કરતા 20 કલાક લે છે. જ્યારે એન્થની ને 25 કલાક લાગે છે. નીચેની પદ્ધતિ મુજબ દરેકને શું વેતન મળશે?

(1) હેલ્સી વેતન પ્રથા

(2) રોવેન વેતન પ્રથા

(B) ક્રિષા લિમિટેડના ઉત્પાદન વિભાગની નીચેની માહિતી પરથી સંયુક્ત પદ્ધતિ મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર શોધો. (05)

વિગત	
તા. 01-01-2022 ના રોજ કામદારોની સંખ્યા	3,040
જાન્યુઆરી માસ દરમિયાન છૂટા થયેલા કામદારો	640
જાન્યુઆરી માસ દરમિયાન કુલ નિમણૂક પામેલ (જેમાં વિસ્તરણ કાર્યક્રમ માટે 300 કામદારોનો સમાવેશ થાય છે)	800

અથવા

- પ્રશ્ન-3 A. ધરાએ એક કામ 162 કલાકમાં પૂરું કર્યું. કલાક દીઠ વેતન દર રૂ. 10 છે. જો તેને રોવેન યોજના મુજબ કુલ રૂ.1,944 વેતન મળે તો હેલ્સી યોજના મુજબ શું વેતન મળે? (10)
- B. ટ્રેકનોંધ લખો (કોઈ પણ એક) (05)
- (1) મજૂર ફેરબદલી દર
- (2) પ્રણાલિકાગત વેતન પ્રથાઓ
- (3) આદર્શ વેતન પ્રથાના લક્ષણો
- પ્રશ્ન-4 મીત લિમિટેડ એક વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે. તા. 31-03-2022 ના રોજ ના પૂરા થતા વર્ષ માટે વર્ષ માટે નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી છે: (15)

માસિક વપરાશ	1200 એકમો
દરેક વરદી મુકવા નો ખર્ચ	રૂ. 225
એકમ દીઠ વાર્ષિક વહન ખર્ચ	રૂ.39
અઠવાડિક ઓછામાં ઓછો વપરાશ	150 એકમો
અઠવાડિક સામાન્ય વપરાશ	225 એકમો
પુનઃ વરદી સમય	1 થી 5 અઠવાડિયા

ગણતરી કરો:

- (1) આર્થિક વર્દી જથ્થો
- (2) વર્ષમાં મૂકવાના ઓર્ડરની સંખ્યા
- (3) પુનઃ વરદી સપાટી
- (4) ગુરુતમ સપાટી
- (5) લઘુતમ સપાટી
- (6) સરેરાશ સ્ટોક સપાટી (આર્થિક વર્દી જથ્થાને આધારે)
- (7) સલામતી જથ્થો

અથવા

- પ્રશ્ન-4 (A) મહેક કંપની લિમિટેડની વર્ષ 2021 અને 2022 ની નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી છે. (10)

વિગત	2021	2022
શરૂઆતનો સ્ટોક રૂ	80,000	1,20,000
ખરીદી રૂ.	540,000	(?)
સરેરાશ સ્ટોક રૂ.	1,00,000	140,000
માલ સામાન ફેરબદલી દર	(?)	10 વખત

ઉપરની માહિતી પરથી ગણતરી કરો.

વર્ષ 2021 માટે માલસામાન ફેરબદલી દર અને વેચેલ માલની પડતર

વર્ષ 2022 ની ખરીદી અને વેચેલ માલની પડતર

(B) ટ્રેકનોંધ લખો (કોઈ પણ એક).

- (1) કાર્યક્ષમ પડતરના હિસાબોની આવશ્યક શરતો
- (2) આર્થિક વરદી જથ્થો
- (3) પડતર હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદાઓ

(05)

ENGLISH VERSION

- Que-1 A contractor undertook a contract to construct a building for commerce college at a price of Rs. 6,00,000. He commenced the work on 1st January, 2022 and incurred the following expenditure upto 31st December, 2022 (20)

Particular	Rs.
Materials consumed	1,50,000
Plant and machinery	70,000
Wages	1,85,000
Establishment charges	50,000
Sundry expenses	27,000

The plant and machinery costing Rs. 20,000 was unsuited and was immediately sold at a profit of Rs.3,000. He received during the year a sum of Rs.4,50,000 being 90% of the value of the work certified.

On 31st December, 2022 the work uncertified was valued at Rs. 40,000; Material on hand was to Rs. 20,000 and Plant and Machinery was valued at Rs. 17,000.

In order to calculate the profit made on the contract to 31st December, 2022 he is estimated that further expenditure of Rs.33,000 will be required to complete the work in January, 2023 and that the residual value of Plant and Machinery will be Rs.15,000 and that he took to the credit of Profit and Loss Account for the year 2022 that proportion of the estimated net profit to be realised on the contract, when completed which the certified value of the work done bore to the contract price.

Prepare Contract account for the year ended 31st December, 2022. Show your calculations of the profit to be credited to Profit and Loss Account for the year.

OR

- Que-1 Raj Ltd. Undertook a contract at a price of Rs. 17,50,000. The date of contract agreement was 1-4-2020. The balances as on 31-03-2021 were as under:

Particulars	Amt. Rs.
Material Stock	17,500
Plant (After Depreciation)	37,500
Salary due but not paid	10,000
Contractor's account	3,00,000
Uncertified work	45,000
Work-in-progress (reserved profit)	25,000

The following information is as under for the year 2021-2022:

Particulars	Amt. Rs.
Material Supplied	2,25,000
Salaries Paid	85,000
Other direct Expenses	10,000
Special Plant issued (1-10-2021)	25,000
Indirect Expenses	10,000
Other expenses (including Rs. 10,000 for other contract)	25,000
Materials returned to stores	2,500
Materials stolen away from site	2,250
Special Plant destroyed on account of fire at site (31-03-2022)	23,750

The following balances were as on 31-03-2022:

Particulars	Amt. Rs.
Material Stock	7,500
Unpaid Salaries	5,000
Uncertified Work	62,500
Cash received	5,00,000

Raj Ltd. received a sum of 80% of the work certified. Depreciation is calculated at 10% by diminishing balance method.

From the above information prepare Contract Account for the year 2021-2022. 2/3 profit on cash basis to be taken to P& L Account. Show the balance of work-in-progress in the balance sheet as on 31-03-2022.

- Que-2 The Richa Ltd. has three Production Departments A, B and C and two Service Departments X and Y. For the Month of March 2022, department expenses are as under: (20)

Particulars	Amt. Rs.
Rent and Taxes	76,000
General Lighting	50,000
Canteen Expenses	90,000
Insurance	30,000
Indirect Wages	60,000
Contribution to ESI	25,000
Depreciation	1,80,000
Power	2,25,000

Other Information:

Particulars	Production Departments			Service Departments	
	A	B	C	X	Y
Direct wages Rs.	90,000	75,000	60,000	45,000	30,000
Cost of machine (Rs.)	12,00,000	8,00,000	6,00,000	2,00,000	2,00,000
Lighting point	120	80	80	60	60
Horsepower of machine	120	120	60	-	-
Space Occupied (Sq. ft.)	1200	800	1000	400	400
No. of Workers	100	120	80	40	20

The benefit of service Dept. X and Y is derived by the other department in the following proportion.

Particulars	A	B	C	X	Y
Dept. X	20%	30%	30%	-	20%
Dept. Y	30%	30%	30%	10%	-

Prepare a statement showing:

- (1) Distribution of overheads to various department and
- (2) Distribution of expenses of service department to production departments.

OR

- Que-2 Reshma Manufacturing Co. Ltd. has two Production Departments A and B and three Service Departments X, Y and Z.

The Following figures for the year ended on 31-03-2022 are available:

Overhead Expenses:

Particulars	Amt. Rs.
Rent and Rates	12,000
Insurance of Machineries	12,000
General Expenses (relating to Production Departments)	1,800
Stores Overheads	1,950
Lighting	2,700
Indirect Wages	4,500
Depreciation on Machinery	24,000

Other information:

Particulars		Production Departments		Service Departments		
		A	B	X	Y	Z
Direct Material (Rs.)	19,500	9,000	10,500	-	-	-
Indirect Materials Rs.)	11,000	1,500	2,000	3,000	2,500	2,000
Direct Wages (Rs.)	18,000	8,000	10,000	-	-	-
Area Occupied (in sq.mts.)	500	100	150	125	75	50
Cost of Machinery (Rs.)	1,20,000	40,000	60,000	5,000	7,000	8,000
Power (Rs.)	9,000	5,000	2,500	-	-	1,500
Light Points (Nos.)	75	30	20	5	10	10

The expenses of service Departments, are to be allocated as follows:

Particulars	A	B	X	Y	Z
Dept. X	30%	20%	-	20%	30%
Dept. Y	40%	30%	-	-	30%
Dept. Z	50%	50%	-	-	-

Prepare:

(I) statement of distribution of overheads to various departments.

(II) statement of distribution of expenses of service departments to production departments.

- Que-3 A. Amar, Akbar and Anthony are three labourers in a factory. Standard time allowed for a job is 25 hours. Wage rate per hour is Rs. 40. To finish the job Amar takes 15 hours, Akbar takes 20 hours and Anthony takes 25 hours. (10)

What wages will have to be paid to each one as per the following methods?

(1) Halsey Wage System

(2) Rowan Wage System

- B. The Following information has been obtained from the production department of Krisha Ltd. (05)

Particulars	
Workers as on 1st January,2022	3040
No. of workers who left factory in January	640
Total appointment made in January (including under expansion scheme 300)	800

Calculate the Labour Turnover Rate by Joint Method.

OR

- Que-3 A. Dhara completes a work in 162 hours. Time wage rate is Rs.10 per hour. If she gets Rs.1,944 total wages as per Rowan Plan, then find out her total wages as per Halsey Plan. (10)

- B. Write a short note (Any one) (05)

(1) Labour Turnover Rate

(2) Traditional Wage Systems

(3) Essentials of Ideal Wage System

- Que-4 The following information were obtained from the Meet Co. Ltd for the year ending on 31-03-2022. (15)

Monthly Consumption	1200 Units
Cost of placing an order	Rs. 225
Annual Carrying Cost per Unit	Rs. 39
Normal Usage Per Week	225 Units
Minimum Usage Per Week	150 Units
Re-order Period	1 to 5 Weeks

Calculate from the above:

(1) Economic Ordering Quantity

(5) Minimum stock level

(2) Number of orders to be placed in a year

(6) Safety Stock

(3) Re-Ordering level

(7) Average Stock level in the basis of EOQ

(4) Maximum stock level

OR

- Que-4 A. The following information is received from the Mahek Co.Ltd. for the Year 2021 and 2022. (10)

Particulars	2021 Rs.	2022 Rs.
Opening stock	80,000	1,20,000
Purchases	5,40,000	(?)
Average Stock	1,00,000	1,40,000
Stock Turnover	(?)	10 Times

From the above information find out:

(1) Stock Turnover Ratio and Cost of Goods sold for the year 2021.

(2) Purchases and Cost of Goods sold for the year 2022.

- B. Write a short note (Any one)

(1) Essentials of an Ideal Costing System

(3) Advantages of Cost Accounting

(2) Economic Ordering Quantity
